

Vermogensupdate

Nieuwe inzichten over de schenk- en erfbelasting

Juni 2022

Inleiding

U wilt de juiste keuzes maken als het gaat om uw vermogen. Wij geven u graag nieuwe inzichten als het gaat om vermogensbehoud en -overdracht. Zo kunt u bepalen wat u nu en in de toekomst wilt doen met uw vermogen.

In deze vermogensupdate leest u over:

- Het Kerstarrest en box 3: hoe nu verder?
- Wat betekent afschaffing leegwaardratio in box 3 voor u?
- Thuiswonende broers: partners voor de erf- en schenkbelasting?
- Aanslag erfbelasting voor later erkende erfgenaam onterecht?
- Pas op met verrekenbedingen in huwelijksvoorwaarden!
- Tweede woning in het buitenland: voorkom dubbele belasting voor uw erfgenamen.

Het Kerstarrest en box 3: hoe nu verder?

U heeft het vast niet gemist: [het Kerstarrest van de Hoge Raad](#) waarin is beslist dat vanaf 2017 de belastingheffing op spaargeld in strijd is met het eigendomsrecht en het discriminatieverbod. De belastingheffing op spaargeld was meer dan de rente die op de spaartegoeden werd ontvangen. Die belastingheffing moet de Belastingdienst beperken tot heffing over het werkelijke rendement.

Wat betekent dat voor u?

Dat antwoord is niet heel eenvoudig en hangt af van uw persoonlijke omstandigheden. Kort samengevat:

Heeft u meegedaan aan de massaal bezwaarprocedure?

Dan krijgt u automatisch rechtsherstel op basis van een nieuwe berekening (de spaarvariant). Hierbij sluit de Belastingdienst aan bij de werkelijke verdeling van uw spaargeld, beleggingen en schulden.

- Heeft u spaargeld, dan belast de Belastingdienst u op basis van de actuele spaarrente. De laatste jaren was die rente bijna nul procent.
- Heeft u schulden, dan sluit de Belastingdienst aan bij de hypotheekrente.
- Heeft u beleggingen (zoals effecten, vorderingen en onroerend goed), dan gaat de Belastingdienst net als nu uit van het meerjarige gemiddelde rendement voor beleggingen.

Staat uw aanslag nog niet definitief vast?

Dan past de Belastingdienst op alle aanslagen vanaf 2017 automatisch de nieuwe spaarvariant toe.

Heeft u niet meegedaan aan het massaal bezwaar?

Dan krijgt u geen compensatie. Het is mogelijk dat het kabinet anders beslist, maar hier is nu nog niets over bekend. U kan een verzoek doen om ambtshalve vermindering. Of de Belastingdienst uw verzoek goedkeurt, is onzeker. U heeft vijf jaar de tijd om dit verzoek te doen. Voor 2017 betekent dit dat uw verzoek om ambtshalve vermindering uiterlijk op 31 december 2022 bij de Belastingdienst binnen moet zijn.

Wat betekent de uitspraak voor aanslagen over 2021 tot en met 2024?

De Belastingdienst legt deze aanslagen over deze jaren op basis van de nieuwe spaarvariant op.

Bent u het toch niet eens met de aanslagen volgens de spaarvariant?

Dat kan. Bijvoorbeeld omdat de aanslagen nog steeds hoger zijn dan het rendement van uw totale vermogen. Doet u mee aan het massaal bezwaar, dan kan u na de uitspraak op dat bezwaar vragen om verdere vermindering. Tegen aanslagen die de Belastingdienst op basis van de spaarvariant nog oplegt, kan u bezwaar maken. Doe dat wel op tijd!

Hoe zien de aanslagen er na 2025 uit?

Het kabinet stelt voor om het nieuwe box 3-stelsel vorm te geven als een vermogensaanwasbelasting. Dit betekent dat de Belastingdienst jaarlijks belasting heft over:

- uw werkelijke inkomsten (zoals rente, dividend en huur onder aftrek van gemaakte kosten); en
- de waardeontwikkeling van uw vermogensbestanddelen (zoals koerswinst of koersverlies van aandelen en waardeinstijging of waardedaling van onroerend goed).

Voor uw onroerende zaken komt er vanaf 2025 een tijdelijke regeling. Voor het belasten van de werkelijke jaarlijkse waardeveranderingen zijn nog niet genoeg gegevens. Daarom werkt de Belastingdienst voorlopig met (ook weer) een forfait gebaseerd op het rendement van uw onroerende zaken.

Tips

Laat u goed voorlichten.

Neem niet automatisch genoegen met de aanslag volgens het nieuwe systeem.

Doe tijdig een verzoek om ambtshalve vermindering.

Wat betekent afschaffing leegwaardratio in box 3 voor u?

De Belastingdienst belast uw verhuurde woningen in box 3 op basis van de WOZ-waarde min de zogeheten 'leegwaardratio'. Deze leegwaardratio vermindert uw WOZ-waarde. De vermindering hangt af van de hoogte van de huur. Dat geeft u als verhuurder van woningen een belastingbesparing.

Volgens het coalitieakkoord van december vorig jaar wordt de leegwaardratio afgeschaft waardoor de belastingheffing toeneemt. De precieze uitwerking van deze belastingverhoging is nog niet bekend. Dit neemt het kabinet op in het Belastingplan 2023.

Tips

Laat berekenen hoe hoog de extra belastingheffing is.

Pas op tijd uw voorlopige aanslag aan.

Thuiswonende broers: partners voor de erf- en schenkbelasting?

Een eerste en logische reactie is: wat een onzin! Helaas is dat niet het geval. U heeft zelfs goedkeuring nodig om aan deze situatie een einde te maken.

Hoe zit dit?

Staat u met meerderjarige personen 5 jaar lang onafgebroken op hetzelfde woonadres ingeschreven, dan kunt u partners zijn voor de heffing van schenk- en erfbelasting. Dat geldt ook voor twee broers die nog bij hun ouders wonen. Voor deze en vergelijkbare situaties is er gelukkig nu een goedkeuring (een besluit) van de Staatssecretaris. Hierin staan de volgende voorbeelden:

Voorbeeld 1

A (25 jaar) en B (23 jaar) zijn broers. Zij zijn altijd bij hun ouders thuis blijven wonen. Zij krijgen van hun ouders allebei tegelijkertijd een schenking. Zij zijn elkaars partner. Daarom worden de schenkingen bij elkaar opgeteld en kunnen zij samen maar één keer gebruik maken van de vrijstelling. Het besluit geeft de goedkeuring dat zij geen partner zijn. De daarbij gestelde voorwaarden zijn:

- De broers hebben geen samenlevingscontract.
- De broers zijn allebei bloedverwant in de eerste graad van de schenkers.
- De broers zijn bloedverwanten van elkaar.

Voorbeeld 2, 3 en 4

In het besluit staan nog vier andere voorbeelden. Ook hiervoor geldt onder voorwaarden de goedkeuring.

De voorbeelden 2, 3 en 4 zijn:

2. Twee zussen krijgen van hun grootmoeder een schenking.
3. Twee neven krijgen van hun grootmoeder een schenking.
4. Vergelijkbaar voorbeeld van de twee broers, maar nu uit een gemengd huwelijk.

Voorbeeld 5

Tot slot staat in het besluit een voorbeeld waarin het niet goed gaat. A woont met zijn vriendin al meer dan vijf jaar samen.

Er is tussen hen geen familieband en zij hebben geen samenlevingscontract. Zij krijgen van de ouders van A allebei tegelijkertijd een schenking. Zij zijn elkaars partner voor de schenk- en erfbelasting. De Belastingdienst telt de schenkingen bij elkaar op. De vrijstelling is daardoor maar één keer van toepassing.

Tip

Laat u goed voorlichten. Soms is de fiscale uitwerking anders dan u verwacht. Gelukkig geldt voor de samenwonende broers een goedkeuring. Maar dat kan in andere situaties weer net iets anders liggen.

Aanslag erfbelasting voor later erkende erfgenaam onterecht?

De Hoge Raad wees kortgeleden een arrest in een zaak waarin een man overleed in 2008. Op dat moment waren zijn vrouw en dochter zijn enige erfgenamen. In 2014 wordt het vaderschap van nog een zoon vastgesteld. Daarom kreeg deze zoon alsnog een aanslag 2008. De Hoge Raad beslist dat dit niet terecht is omdat het vaderschap pas in 2014 is vastgesteld.

Wat is hierbij het verschil tussen het civiele en het fiscale recht?

Het vaderschap werd achteraf in 2014 vastgesteld: de zoon is vanaf zijn geboorte de zoon van zijn vader. Hier is niets vreemd aan. Bij de verdeling van de nalatenschap (het civiele recht) is met dit gegeven rekening gehouden. De aanslag over 2008 die de Belastingdienst oplegt, valt goed te begrijpen. De Hoge Raad oordeelt anders en vernietigt daarmee de aanslag 2008. Het jaar waarover de Belastingdienst moet heffen is 2014 (het fiscale recht). De Belastingdienst vist hierdoor definitief achter het net omdat de termijn voor het opleggen van een aanslag 2014 inmiddels was verstreken.

Tip

Laat u goed voorlichten bij de verdeling van een nalatenschap. Verschillen tussen het civiele recht en het fiscale recht geven soms onverwachte uitkomsten.

Pas op met verrekenbedingen in huwelijksvoorwaarden!

Bij het aangaan van uw huwelijk stelt u waarschijnlijk huwelijksvoorwaarden op (of bij geregistreerd partnerschap, geregistreerd partnerschapsvoorwaarden). Eindigt uw huwelijk, dan kan discussie ontstaan over de vraag wat van wie is. Van wie zijn de roerende zaken? De discussie over verplichtingen opgenomen in huwelijksvoorwaarden gaan vaak over de verrekenbedingen. Wat zijn dat en waarom zijn deze belangrijk?

Wat zijn verrekenbedingen?

Verrekenbedingen zijn er in verschillende vormen. Een bekende is het Amsterdamse verrekenbeding. Op basis van dit beding moet u als echtelieden jaarlijks uitrekenen welk deel van jullie inkomen niet aan de gezamenlijke huishouding is besteed. Van dat overgespaarde bedrag hebben jullie allebei recht op de helft. Degene die het hoogste inkomen heeft, moet de ander compenseren. U begrijpt dat dit in de praktijk vaak niet gebeurt. Zeker niet als het huwelijk nog koek en ei is. Om te kunnen verrekenen, moet u uw administratie bijhouden. Uw accountant of belastingadviseur kan dit voor u doen. U hoeft hier dan alleen opdracht voor te geven.

Tip

Neem de verplichtingen in uw huwelijksvoorwaarden serieus. Is verrekening tot dusverre achterwege gebleven, doe dit dan alsnog en leg de afspraken vast in een vaststellingsovereenkomst. Uw adviseur kan u daarbij helpen.

Wat zijn de gevolgen bij niet verrekenen?

Voert u geen verrekenbeding uit, dan kunnen de gevolgen ingrijpend zijn. De verplichting blijft in stand. U kan als echtelieden verrekening vorderen, ook na het einde van jullie huwelijk. Onder omstandigheden is het oordeel zelfs dat u als echtelieden hebben geleefd als ware er een wettelijke gemeenschap van goederen. Hierdoor hebben jullie beide recht op de helft van het vermogen. Dit is vooral voor de vermogende echtgenoot zuur.

Denk niet alleen aan het einde van uw huwelijk bij echtscheiding. Bij overlijden van één van de partners kan het niet-uitgevoerde beding de hoogte van de nalatenschap bepalen. Belanghebbenden zijn zowel de erfgenamen als de Belastingdienst.

Tweede woning in het buitenland: voorkom dubbele belasting voor uw erfgenamen

Droomt u ook van een tweede woning in het buitenland? Staat u dan ook stil bij de gevolgen voor de heffing van erfbelasting? Bij een tweede woning in eigen gebruik, bijvoorbeeld in Frankrijk, kan u te maken krijgen met diverse belastingen zoals de heffing van Franse erfbelasting.

Erfrecht land gewone verblijfplaats

Op basis van de Europese Erfrechtverordening past Frankrijk het erfrecht toe van het land waar de overledene zijn gewone verblijfplaats had. Voor een inwoner van Nederland is dat dus het Nederlandse erfrecht. De notaris kan een Europese verklaring van erfrecht opstellen. Dit maakt de afhandeling van de nalatenschap in Frankrijk eenvoudiger.

Erfbelasting over woning in Frankrijk én over vermogen

Frankrijk heft erfbelasting over uw tweede woning in Frankrijk. Nederland heft erfbelasting over uw totale vermogen. Dus ook over de woning in Frankrijk. Dat leidt tot dubbele heffing.

Voorkomt u dubbele belasting?

Op de heffing in Frankrijk zijn uitzonderingen. Uw echtgeno(o)t(e) hoeft over het erfdeel geen belasting te betalen en uw kinderen hebben een vrijstelling. Door het opnemen van een juiste erfstelling in uw testament kan u (gedeeltelijk) dubbele belasting voorkomen.

Het kan dat u dubbele belasting niet voorkomt met het opnemen van een juiste erfstelling. Nederland en Frankrijk hebben namelijk geen verdrag afgesloten waarmee u deze dubbele belasting voorkomt. Nederland kent wel een eenzijdige regeling waarmee uw erfgenamen de belasting die zij in Frankrijk betalen, kunnen verrekenen met de Nederlandse erfbelasting. U voorkomt dubbele heffing lang niet altijd volledig.

Tip

Breng de gevolgen voor de heffing van erfbelasting in Nederland en in Frankrijk in kaart. U weet dan waar u aan toe bent, zodat u op basis daarvan kan besluiten uw testament aan te passen of niet.

Heb ik voldoende grip op mijn vermogen? Goeie vraag.®

We helpen u graag verder. Lees meer over wat wij voor u kunnen betekenen:

grantthornton.nl/estateplanning

Contact

Benieuwd wat onze estate planning specialisten voor u kunnen betekenen? Neem vrijblijvend contact met ons op.

Erik van der Sande
Partner
T 088 676 94 87
E erik.vander.sande@nl.gt.com

Helma Terlouw
Senior belastingadviseur
T 088 676 99 07
E helma.terlouw@nl.gt.com

Ido Tasma
Partner
T 088 676 92 31
E ido.tasma@nl.gt.com